

VASÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
(volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Vasmunkások! Szaktársak! Készüljete május 1. méltó megünneplésére!

Rohan az élet

Heraklitos görög bölcsész mondása: minden folyik, — azt jelenti, hogy sem a természeti, sem a gazdasági életben nincs megállás. A vívmányok és találmányok napról-napra követik egymást s a szabaddalmi hivatalok, amelyek minden országban a találmányokat védik, ugyszólván fölöslegesek, mert mindig újabb és újabb, jobb és jobb találmányok teszik fölöslegessé a régiakat.

Az amerikai emelkedés jórészt annak köszönhető, hogy a termelésben és fogyasztásban utját állták a tékozlásnak. Még sok a tennivaló e téren Amerikában is, de nem messze az idő, hogy pazarlásnak fogják tekinteni, ha a jó szent kályhában vagy kohóban tüzelik el. A szenttermelés helyéről csöveken fogják elvezetni a finomított szent, olajat, gázt s más hasonló erőforrásokat. Elektromos kábelek kapcsolódnak bele a csövekbe, amelyek mindenhol eljuttatják a fölhalmozott és finomított energiákat s amikor már ilyen gondolatok foglalkoztatnak, miért építsünk csatornákat a tömegárak, nevezetesen a szén szállítására.

Tér és idő rabságában nem szenved már úgy az ember, mint azelőtt. A repülőgép és rádió szabadságot jelentenek. Ma-holnap nem lesz olyan darabja a földnek, amely titokzatos legyen előttünk. Minden belesodródik a tőkés áruforgalomba. Mit jelentenek ezzel szemben az államok és az országhatárok? „A politikai határ gonosz határ — mondotta Walter Leaf, a nemzetközi kereskedelmi kamara elnöke — mesterségesen választja el az embereket, akik össze akarnak jönni egymással. Le ezekkel a határokkal!”

Gutenberg találmánya rendkívül sokat tett az emberiség fejlesztésére s a népek kibékítésére. Utat nyitott az eszméknek és gondolatoknak embertől emberhez, néptől néphez. Cicero, Mirabeau és Lassalle gyújtó beszédeit csak ezek hallhatták, de milliók olvashatták. És az újság első nagyhatalma lett a közéletnek. A német nyomdászok hivatalos lapjában olvastuk, hogy minden német három darab fát használ föl évente papiros gyanánt olvasmányaihoz. S a rádió az egész világ soknyelvű újsága lett.

Figyeljük az idő lüktető érverését s hevesen elménkbe tolu a kérdés: mit jelent mindez a dolgozó és termelő emberre nézve? Fönnállhat-e sokáig ez a technikai vívmányokban oly gazdag korszak ilyen életföltételek mellett? Az ó-kor egyik legnagyobb bölcsésze, Aristoteles megjövendölte, hogyha a szövöszék hajócskája magától mozog ide-oda, akkor az urnak nem lesz szüksége rabszolgákra és a mesternek segédekre. Ma egy emeltyűnyomásra gigászi erők jönnek mozgásba. — És még mindig vannak mesterek és segédek, vannak urak és szolgák. Aristoteles, a logika nagymestere bizonyára

megállapítaná, hogy ebben a társadalmi rendben egy csöpp logika sincs.

A mi kifinomodott kulturkorszakunk pusztulásra van ítélve, ha az egész emberi nem számára elviselhető életföltételek biztosításával nem teremt magának egészséges gazdasági alapot. Enélkül az egész modern világ romhalmazzá fog válni. Az emberiség fejlődésének előfeltétele a társadalmi jólét általános kiterjedése az egész emberiségre. Nagy erők akadályozzák a fejlődésnek ezt a menetét, ezekkel szembe kell helyeznünk a kulturszomjas nép egyesített erőit. Erősíteni kell szakszervezeteinket. Csak hatalmas szakszervezetek tudják a fejlődést a mostani természetellenes irányból helyes pályára téríteni.

Az akkordrendszer hátrányai

Évekig tartó harcot folytattak a vasipari munkaadók az akkordrendszer bevezetéséért. Többé-kevésbé sikerült is ez nekik, annál is inkább, mert a munkások soraiban is voltak olyan öntudatlanok, akik ezen rendszerben nagyobb kereseti lehetőséget látva, hátbatámadták a rendszer ellen küzdő öntudatos munkástársaikat.

Általánosan tudott dolog, hogy az akkordrendszer mellett termelt több áru a minőség és a munkások egészsége rovására történik. Az is tudva van, hogy csak kezdetben lehetséges többlet keresni ezen rendszer mellett, mert a munkaadók törekvése állandóan arra irányul, hogy az akkordárakat letörjék és ez irányú törekvésük indokálul mindig felhozzák egyes telhetetlen szaktársaink túlmagas keresetét.

Az időközben felemelkedett árdrágulás dacára, előfordult 50, sőt 75 százalékos akkordárredukció is. Kollektív szerződések kötése alkalmával mindgyakrabban hangzik el a munkaadók azon kívánsága, hogy az akkordárak megállapítása az illető munkással közös megállapodás alapján történjen és az automatikus bérrevizíó ne vonatkozzon az akkordárakra.

Az első pillanatban, aki nincs tisztában a kérdés horderejével, könnyen lépremehet s ezáltal lehetőséget nyújt a legféltelenebb munkaadói önkénynek és az ezzel járó kizsákmányolásnak.

A kollektív szerződés bérszabályzó előnyétől fosztja meg a munkásságot az a látszólag kifizetőségi, de annál nagyobb horderejű munkaadói kívánság. Már pedig a kollektív szerződés célja éppen a bérek szabályozása. Másodsorban egyénekenként tárgyalást tesz lehetővé az akkordárakra vonatkozólag s ezáltal a kollektív előnyétől, illetve védelmétől fosztja meg a munkást, ami által az a munkaadó játékszerévé válik.

Elengedhetetlen fontossága, hogy ha valahol akkordrendszer van a kollektív szerződésben, úgy a piaci árak alapján történő bérszabályozás általánosan az akkordárakra is vonatkozzon. Az új akkordárak megállapítása pedig egy, a munkaadó és a munkások megbízottjaiból álló vegyes bizottság által történjen.

Biztosítottassék a munkásmegbízottak azon joga, hogy szükség esetén, ha megegyezés nem jöhet létre az árra vonatkozólag, úgy visszautasítási joguk legyen. Ez esetben az ilyen munka elkészítése órábérben történjen.

Az akkordban dolgozó munkás órábérére minden esetben biztosítva legyen.

Csakis ilyen biztosítékok mellett lehet a munkaadók önkényének gátat vetni, ellenkező esetben a kollektív szerződés csak formaság, mert éppen a legfontosabb kérdésben nem biztosítja a munkást a munkaadóval szemben.

Semmitőszéki döntés az akkordárakra vonatkozólag

A bukaresti semmitőszék, mint legfelsőbb bíróság, f. évi március hó 7-én elvi jelentőségű és nagyfontosságú döntést hozott az akkordárakra vonatkozólag.

A turdai kötermelő Részvénytársaság igazgatósága ugyanis a kéthavonként esedékes bérrevizíó nem fizette meg az akkordmunkásoknak. Azzal indokolván ezen önkényes eljárását, hogy az akkordárak külön megállapodás tárgyát képezik és az akkordmunkások e szerint a gyár alvállalkozóinak tekintendők s rájuk nem vonatkozik a kollektív szerződés bérrevizíós pontja.

Az érdekelt munkások szövetségünk és a turdai helyicsoport utján pörbe fogták a kötermelő igazgatóságot és az akkordárak fölemelését kérték a revizíó arányában.

A turdai törvényszék a munkásoknak adott igazat és a gyárat utasította az akkordáraknak a piaci árvizsgálat alapján történt revizíójára, visszamenő hatállyal. A gyár igazgatósága megfellebbezte a törvényszék döntését s most a Curte de Casajie (semmitőszék) elutasította a gyár föllebezését, ami által jogerőre emelkedett a törvényszéki ítélet.

Azért fontos ez a legfelső bírósági döntés, mert általa bíróságilag beigazolást nyert a munkások igaza és a munkaadók azon kötelessége, hogy az órábérés munkások szerződéses fizetése esetén az akkordmunkások fizetése is ugyanazon arányban emeltessék, ha csak a kollektív szerződés másképpen nem intézkedik.

Hogy is állunk a „stb.” szakszervezetekkel?

Azok az osztályharc alapján álló szövetségek vagy szakszervezetek, amelyeknek végső célja a magántulajdon megszüntetése és a termelőszökök szocializálása, nem volna szabad megengedjék maguknak azt az izléstelen luxust, hogy akár saját tagjaik, vagy a szervezetek kívülről álló munkások meglepetése céljából olyan reklámokat csináljanak újságjaikban, mint akár egy boxkenőcsgyár r. t.

A „Munkásélet” egyik utóbbi számában öles betűkkel van megírva a vas-, fém-, vegyipari és petroleummunkások szövetségének február 7-8-9-én tartott országos konferenciája.

Eddig még minden rendben van. Olvassuk a cikk elején, hogy ezen fontos ülésen részt vettek a bucureştii, ploesştii, cámpinai, galaci, brassói, szebeni, marosvásárhelyi, medgyesi, nagyváradi, aradi „stb.” szakszervezetek. Ez a „stb.” szó azt kell jelentse, hogy a fentnevezett szervezeteken kívül még egy egész csomó szervezet van, amelyek hozzájuk tartoznának ugyan, de nem jelentek meg a konferencián. Lejjebb mindjárt fel vannak sorolva azon városok szervezetei, amelyek távolmaradásukat jelezték.

„Stb.” szervezetekről nem az első esetben lehetett olvasni a „Munkásélet” hasábjain. Azon-

ban sem az egységesekhez tartozó, sem pedig más munkások nem tudják hol vannak. Léteznek-e ezek a „stb.“ szervezetek? Ha igen, ismerve az egységesek reklámévtávját, miért nem írják ki, hogy hol vannak azok?

A „stb.“ szónak indítóokát máshol kell keresni. Ilyen szervezetek Románia területén nincsenek és ezzel a három betű értelmével akarják megtéveszteni a saját kebelükbe tartozó munkásokat. Egyszerűbb kifejezéssel, becsapják saját magukat.

Hogy állunk azon városok szervezeteivel, amelyek a konferenciáról való távolmaradásukat jelezték: Satu-Mare, Baia-Mare, Carei-Mari, Lugoj „stb.“?

Ezekben a városokban vagy egyáltalán nincsenek csoportok (mint például Baia-Mare és Carei-Mari), vagy ha van, nagyon gyenge taglétszámmal rendelkeznek: Satu-Mare 13, Lugoj 8 taggal.

A cikk többi részével nem kívánunk foglalkozni, csupán az igazság kedvéért kívántuk megvilágítani az elmaradhatatlan „stb.“ szó egységes értelemben átvitt jelentőségét. R. S.

Munkásvédelem az oroszországi fémiparban

Moszkva ügynökei világforradalomban utaznak, holott ha a szocializmust meg akarnák valósítani, éppen elegendő munkájuk lenne ott, Oroszországban is. Erre mutat az, hogy a munkásvédelem szempontjából épp oly szomorú a helyzet náluk, mint akármely tőkés kizsákmányoló országban. Dühöng náluk is a racionalizálás, ami szó szerint észszerű munkakihasználást jelentene, de a valóságban a munkás erejének a végsőkig való kisajtolása. A profit a fő, nem baj, ha az agyonhajszolt munkástömegekből minél több áldozat hull el a gépek körül.

A szovjet igen szép és helyes törvényeket hozott a munkásvédelemre is. Vannak ipari felügyelők, akik szinte korlátlan joggal rendelkeznek, hogy a törvényes munkavédelem szabályait megsértő gyárakat be is zárhassák. Ilyen eset azonban nem igen fordult elő, annál inkább emelkedik a balesetek száma, ami csak a racionalizálás tulhajtására vezethető vissza. Így a vas- és fémiparban szövetség központi bizottsága az Ural vidéken uralkodó viszonyok vizsgálata alkalmával, mint a szakszervezeti hivatalos lap, a Trud írja, megállapította a következőket:

„A vas- és fémgyárak technikai berendezése elhasznált, a szükséges eszközök ócskák, a munkásvédelmi bizottságok működése nem kielégítő. Ez okok miatt szaporodnak a balesetek. 1926 első negyedében 5995 baleset volt, harmadik negyedében 2720. 1000 munkásra tehát három hónap alatt 163 baleset jut. Az orvosi, különösen az első segély a balesetknél egyáltalán meg nem felelő. A munkáslakások nagyon rossz állapotban vannak, nem is szólva a lakóhelyiségek szűk voltáról. Az új lakásépítés nagyon lassan halad. . . . Mindezt azzal magyarázzák, hogy egészségi és biztonsági intézményekre igen kevés pénzt küldenek az Uralba. . . .

A központi bizottság eseteket említ, amikor az akkordberek leszállításával egyidejűleg több munkát követeltek, anélkül, hogy a munkásokat egyáltalán megkérdezték volna.“

A Donec-vidék nagy fémgyáraiban még rosszabb állapotok uralkodnak. A központi bizottság kiküldötte, ugyancsak a Trud szerint, a következőket állapította meg:

„Sok helyen a lépcsőkön nincs korlát, a mélységek, kerekék és transzmissziók nincsenek elkerítve, a műhelyek és udvarok rendetlenek és rosszul vannak világítva. Nincsenek védőeszközök, mint szemüvegek, szellőztetők, hálók. A gázvezetékek vizsgálatánál, javításánál és tisztításánál nem törődnek a biztonsági szabályokkal. A kazánoknál hiányzik a megfelelő armatura (szerelvény). Ennek következménye a balesetek erős szaporodása. Míg a bányáiban a balesetek 1925-től 1926-ig 17%-kal emelkedtek, addig a vas- és fémiparban 62%-kal. A vezetőség nem törődik ezekkel a fenyegető számokkal, nem hallgat a munkásvédelmi bizottságok figyelemreztetéseire s a biztonsági rendszabályok csak akkor jutnak eszébe, ha a gyárban bal-

eset történik. A balesetek 2/3-át el lehetne kerülni, ha az üzemigazgatóságok a törvényes munkásvédelmi szabályokhoz alkalmazkodnának. Igaz, hogy vannak egyes „alakok“ a gyárakban, akik a munkásvédelemért „felelősek“. De a mai „alkotmány“ szerint csak felelősségre vonhatók, de semmiféle joguk nincs“ . . .

Ime, ilyen gyönyörű állapotok uralkodnak az oroszországi vas- és fémiparban az ottani munkásság hivatalos jelentése szerint. Ezért igazán nem tudjuk annyira megkedvelni a szovjet-rendszert, hogy a munkásság egységét áldozatul dobjuk.

A magyarországi vasmunkásszövetség 1926. évi rövid áttekintő jelentése

Az 1926-os esztendőben a gazdasági válság, sajnos, még erősebben dult, mint 1925-ben és ennek hatása úgy a szövetségi, mint a mozgalmi ügyek vitelénél is megmutatkozott. A munkanélküliek száma 1926 január 1-én Budapesten 3747, vidéken 3214, összesen 6961 volt. 1926 december 1-én Budapesten 3206, vidéken 3498, összesen 6704. Ebből a kimutatásból is látható, hogy a gazdasági válság következtében a munkanélküliek száma alig csökkent. Dacára a súlyos helyzetünknek, taglétszámunk 1926 július 1-től örvedetesen emelkedőben van, mert amíg július hó 1-én a fizető tagok száma 16.436 volt, augusztus 1-én 17.015-re, szeptemberben 17.859-re, októberben 18.702-re, december hó 1-én pedig 20.490-re emelkedett és ezenfelül is folyton emelkedik a taglétszám.

Szakmánkban az 1926. évben, illetve 1926 január 1-től december 1-ig összesen 33 bérharc volt, melyek közül 32 sztrájk, 1 pedig kizárás jellegével bírt. A lefolytatott 33 harc közül 23 győzelemmel ért véget, 7 eredménytelenül végződött, 2 pedig, ugylátszik, áthúzódik az 1927. esztendőre. Az üzemi munkások létszámcsoökkentése, valamint a munkaidő rövidítése az 1926. év derekáig tartott. Az év második felében az építkezéssel kapcsolatosan szakmánkban egy kis javulás mutatkozott, így pl. az épületszegezők és könnyű vasszerkezeti lakatosok, bádigosok, víz- és gázfűtészerek, valamint a villanyszerelők munkanélküliei nagyrészt elhelyezést találtak. Csak a gépgyártás nem lendült még fel az év végén sem. Azokban az üzemekben, ahol a munka föllendült, akciót indítottunk a munkabérek rendezése érdekében, mely akciók kisebb természetű béremeléssel végződtek. Ugyancsak hasonló természetű, nem általános jellegű béremeléseket lehetett elérni egyes üzemekben is. Megemlítésre méltó még, hogy a bádigos- és szerelőiparban 1926 december havában megújítottuk a kollektív szerződést és az december 1-én életbe is lépett.

A vas- és fémipari munkásoknak az 1927. évre tervezett nagyobb szabású építkezésektől több foglalkoztatási lehetőséget remélünk, mint amennyi volt az 1926. évben.

Itt kell még megemlíteni, hogy a világ vasipari kapitalistái, beleértve a magyar vasipari kapitalistákat is, 1926. évben megalakították az európai vas- és acélkartell, majd zománc és elektrotechnikai kartelleket létesítettek, amelyekben képviselve vannak Európa valamennyi államának kapitalistái, sőt tudomásunk szerint most folynak a tárgyalások aziránt, hogy ebbe az európai vas- és acélkartellbe az amerikai milliárdos kapitalistákat is belevonják.

Örömmel jelenthetem továbbá, hogy ebből a hatalmas kapitalista világszervezkedésből az európai vasipari munkásságnak is előnye származott, mert az elmúlt hónapokban történt meg az, hogy nemzetközi szövetségünkhöz csatlakoztak az amerikai vas- és fém munkások is.] Csapó Sámuel, szöv. titkár.

Mint a jelentésből olvashatjuk, magyarországi testvérszövetségünk, a nagy gazdasági nehézségek dacára is, örvedetesen fejlődik és ez egy biztató jel a világ reakcióival szembeni küzdeleinkben. Szerk.

Munkanélküliség az egész világon

A munkanélküliség statisztikáját a különböző országokban különbözőképpen vezetik és csak a legkevesebb helyen a valósághoz hiven. — Teljesen megbízható és egységes képet tehát nem adhatunk a gazdasági válságot jellemző munkanélküliségről, a következő adatokkal azonban a lehetőség szerint tájékoztat bennünket a szakszervezetek nemzetközi irodája:

Ausztria: Február közepén munkanélküligényt kapott 241.617, január közepén 223.483, 1926 február közepén 228.763. 33.000 nem kap segélyt, úgy, hogy február közepén több mint 270.000 munkanélküli volt.

Ausztrália: A múlt év negyedik negyedében 5.7%-a volt munkanélküli a szakszervezeti tagoknak. A harmadik negyedben 8.1. **Uj-Seelandban** e számok: 6.7, 8.3, 5.4.

Belgium: A 144 munkanélküli pénztárhoz tartozó 591.951 tagból 1927 január 1-én 15.731 2.7% egészen és 17.815 3% részben volt munkanélküli.

Csehszlovákia: Bejelentett munkanélküli 1926 január végén 71.237, november végén 64.205, december végén 48.384.

Dánia: 271 287 szakszervezeti tagból január végén 32.1% volt munkanélküli. Február végén az egész országban 92.570 volt a munkanélküli, 1926 február végén 79.500.

Egyesült-Államok: Hivatalos jelentés szerint 54 iparág 10.117 vállalkozójánál 1926 decemberében valamit csökkent a munkások száma, 1926 novemberi 3.014. 589-cel szemben 2.974.000 volt.

Finnország: Január végén 3633 munkanélküli volt. 1926 december végén 2876, 1926 január végén 3832.

Franciaország: 1926 februárjában 543, 1927 február 3-án 56.275 és március 2-án 80.941 munkanélküli volt. Ez az óriási emelkedés még nem érte el az 1921. évi válságot, amikor 91.000 munkanélkülit segélyeztek. A munkanélküliek számát most 300.000-re becsülik, 1921-ben 537.000 munkanélküli volt.

Hollandia: A 289.349 tagot számláló szubvencionált munkanélküli pénztárak jelentése szerint december végén a tagok 13%-a volt munkanélküli, 1926 november végén 7.6%, 1925 december végén 13.6.

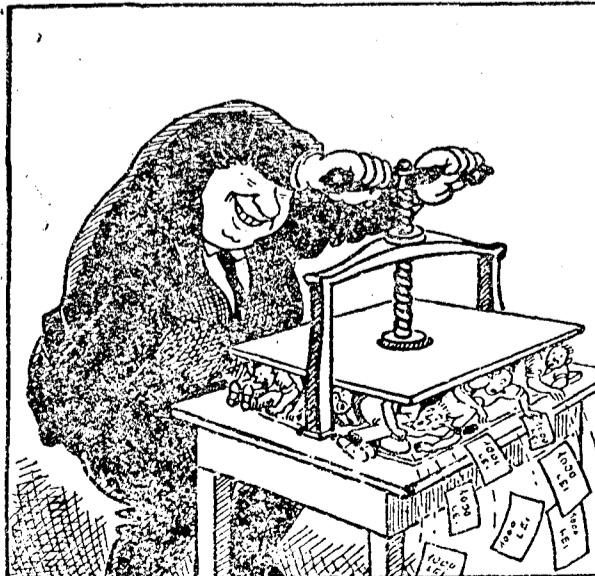
Kanada: 150.000 szakszervezeti tagból január 1-én 5.9% volt munkanélküli.

Lengyelország: Január elején 236.057 munkanélküli volt, előző hónapban 200.567, 1926 januárjában 359.810.

Magyarország: A jelentést tevő szakszervezetek 153.000 tagjából 1926 december végén (15%) volt munkanélküli. Előző hónapban 12.3%, 1925 decemberben 16.4%.

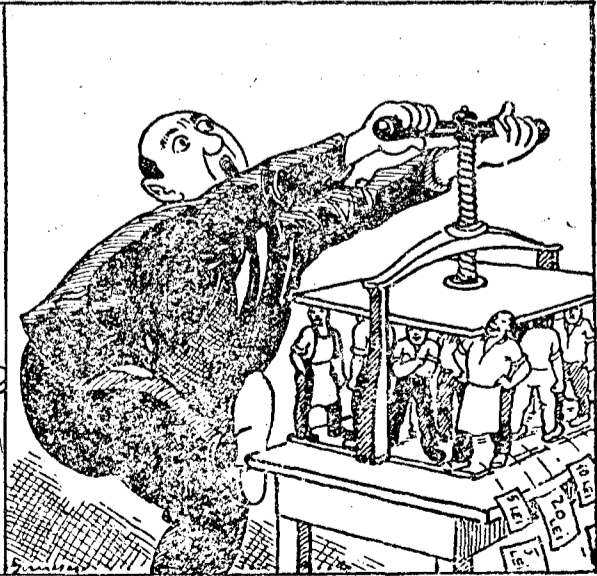
Nagybritánia: A munkanélküliségről jelentést tevő szakszervezetek tagjainak 12.2%-a volt munkanélküli január 1-én. Az előző hónapban 13.2, 1926 januárban 10.6%. — Február

Tökések munkás kizsákmányolása

Szervezetlenek

Vigan forog a prés s az ezresek hullnak
Örüli a szive is a munkáltatónak.

Szervezettek

Szervezett munkások összetartó kapcsa
Tökések örömet nagyon lelohasztja.

mora intő például kell szolgáljon azoknak, akik a nem-politizálás káros jelszavával voltak okozói annak, hogy ma nincs parlamenti képviselő a romániai munkásságnak. A maga részéről kijelenti, hogy úgy a munkanélküliség fájó kérdését, valamint a munkásságnak sok más sérelmét nem lehet prefektusok és primárok jóakaratu megoldásától remélni, hanem a munkásság szervezeti és főleg pártpolitikai megmozdulása lehet az az egyedüli erő, amely véget tud és véget fog vetni a reakció minden vonatkozású garázdálkodásának.

A felszólalók nagy tetszéssel fogadott szavai és a különböző javaslatok letárgyalása után elnök szaktárs megköszöni a tagok fegyelmességét, figyelmét, majd a munkásdalárda „Föl a zászlót” című prolektárdal lelkesítő hangja mellett a közgyűlés befejezést nyert.

Oradea-Mare

Nagyvárad szaktársaink február hó 20-án tartották meg rendes évi közgyűlésüket a szakszervezeti tagok nagyszámu érdeklődése mellett. Az impozáns lefolyású közgyűlés élénk bizonyítéka nagyvárad szaktársaink öntudatos és fegyelmezett szakszervezeti tevékenységének. Elnöki beszámolóban Barcsa elnök szaktárs kéri a szaktársakat, hogy az idő rövidsége miatt tárgyilagos felszólalások tétessenek. Majd ismerteti a múlt év változatos eseményeit, melyet néhány felszólalással a közgyűlés elfogad. Andel pénztáros szaktárs ismerteti az elmúlt év pénztári forgalmát. Volfsláger és Weisz ellenőr szaktársak a legnagyobb megelégedésüket fejezik ki, egyuttal kéri a tagokat a pénztári jelentéshez hozzájárulni. A tagok egyenhangy informatív jellegű hozzászólás után egyhangyulag elfogadják. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése az idő rövidsége miatt a legközelebbi taggyűlésre halasztott. Sztán és Papp szaktársak javasolják, mely szerint azon tagok, kik nem jelentek meg, a szaklapban legyenek megróva. Javaslat elfogadva. Elnök kéri a vezetőség felmentését és a jelölő bizottságba ajánlja: Papp László, Németh József, Sztán László, Szeli Imre, Kralovits Gyula és Nemcsik Adolf szaktársakat, kiket a közgyűlés elfogad. A fentnevezett szaktársak félrevonulása után Szedlicska Emil szaktársunk búcsút vesz a csoporttól művezetői kinevezése folytán s ígérte, hogy csoportunk helyzetét mindenkor szem előtt fogja tartani. Héber szaktárs korelnök a jelölés ideje alatt vázolja mai gazdasági helyzetünket és erős szervezkedésre buzdítja a tagokat, például állítva be külföldi munkástestvéreink mindenhol erős és döntő befolyású ténykedéseit. A tagok a magasnívóju és tartalmas fejtegetést lelkes tapsal és óvációval honorálták. Ezután korelnök bejelenti a jelölő-bizottság ajánlatát: Barcsa elnök, kit a közgyűlés egyhangyul lelkesedéssel elfogad, a megtisztelő bizalmat köszöni és kéri a tagokat, miután az előtte szóló korelnök vázolta a szervezeti élet szükségét, azon lesz, hogy ezen munkája után, karöltve a tagokkal, egy hatalmas szervezet alakuljon ki. Elfoglalja az elnöki széket és ajánlja a következő tagokat: Volfsláger Sándor alelnök, Héber Henrik ügyv.-elnök, Andel József pénztáros, Sztán László és Zrinyi Sándor ellenőrök, Herskovics Dezső jegyző, Novák Frigyes. Választmány: Ifj. Masznicza Mihály, Kralovics Gyula, Szeli Imre, Volfsláger Sándor, Nemes Flórián, Héber Henrik, Muhr Ede. Ugy a közgyűlés, mint a jelölt tagok elfogadták tisztségüket, ígérte, hogy mindenkor a csoport ügyeit szívükön fogják viselni. Elnök zárószavai után, a mindvégig impozáns hangulatu gyűlést az elnök berekeszti.

Taggyűlés Clujon

Március hó 24-én tartották taggyűlésüket cluji szaktársaink, amelyen Schneg Ferenc csoport-elnök szaktárs elnökölt. A múlt taggyűlés jegyzőkönyvét Grossberger szaktárs olvasta fel. Szabó Béla szaktárs a januári és februári pénztári jelentést olvasta fel. A könyvtári jelentést Neumann szaktárs, az ellenőri jelentést Indig szaktárs tette meg. Ezen jelentések letárgyalása után a taggyűlés oly értelmű határozatot hozott, hogy mindazon munkások, akik a könyvtárból könyveket vittek ki, névleg legyenek a taggyűlésen felolvasva és a szaklapban a neveik közzétéve.

Bruder szaktárs csoport-titkár a titkári jelentést teszi meg és a megkötött kollektivszerződési mozgalmat ismerteti, amelyek a Vasöntöde és Gépgyár, az Energia, valamint a Renner bányával lettek kötve. A jelenlegi rossz konjunkturalis viszonyoknak tudható be az, hogy ezen szerződéskötéseknél nem lehetett eredményeket

elérni. Ezután a vízvezetési és villanszerelő szaktársaknak elkövetkezendő mozgalmát ismerteti, amelyet mintegy 18 kis- és nagyipari üzemben indítottak meg. A városi vízműveknél és azok telepein dolgozó szaktársak április 1-én lejáró kollektivszerződése ügyét ismerteti, majd a Simonffi-gépgyárban dolgozó munkások bérmozgalmára tér ki, amely üzemben a kollektivszerződés március 20-án járt le.

Ismerteti a munkanélküliséget és annak enyhítésére irányuló mozgalmat, ezzel kapcsolatosan a közvetítés kiszélesítésére irányuló akciót, a helyi szaktanács lakásépítésre irányuló akcióját. A titkári jelentést hosszabb vita követte, erős kifakadások hangzottak el az eredménytelenül megkötött kollektivszerződések miatt. A túrhettelenné vált munkanélküliség kérdésében sokal erélyesebb akciót követel a taggyűlés. — A titkári jelentés ezen szenvedélyes viták elhangzása után tudomásul lett véve.

Beck szaktárs a szervezőbizottság nehéz munkáját ismerteti. A nehéz konjunkturalis viszonyok között — úgymond — a szervezési munka is nagyon nehezen halad; az évi közgyűlésen elhangzott kritikák után, kéri, hogy döntsenek a szervezőbizottság helyénmaradása felett, a taggyűlés a szervezőbizottságnak bizalmat szavaz és az egy megüresedett szervezőbizottsági tagsági helyre egyhangy szavazattal Hicel Géza szaktársat választotta meg.

Az idő előrehaladottsága miatt a taggyűlést Schneg szaktárs este 10 órakor bezárta.

BÉRMOZGALOM

Tordán

A tordai cementgyár, kötermelő, Solvai-művek, sörgyár, mészégető és az aranyosgyéresi szeggyár munkássága a f. évi március 1-én lejárt kollektivszerződésük megújítása alkalmával minden gyárban 15 százalékos béremelési kérést terjesztettek a munkaadók elé. Egyszer-smind kérték a múlt évben kollektivszerződés-ellenesen visszatartott 3 százalékos bérkülönbözethez a megfizetését visszamenőleg 1926 május 1-ig. Ötszáz lejes lakbérpótlékot is kértek a cementgyári munkások mindazok részére, akik természetbeni lakást nem élveznek. — A bizalmirendszer elismerését szintén kérték a cementgyárban, mert ezen gyár igazgatósága mindeztideig elzárkózott ezen munkáskérdés ki-elégítő megoldása elől.

Kétizben volt bértárgyalás a cementgyárban március hó folyamán, de még mindeztideig nem jöhetett létre egyezés, mivel a gyár igazgatósága mindennemű béremelés elől elzárkózott. A gyár munkássága a legmesszebbmenőleg kész kitartani jogos kérései mellett, így tehát még előreláthatólag sulyos harcok lesznek. A többi tordai gyárak munkássága türelmetlenül várja a cementgyári helyzet kialakulását, mivel szokás szerint ezen gyár volt mindig a vezér a munkáskövetelések visszautasításában és amíg a cementgyárban nem sikerül becsületes kollektivszerződést kötni, addig a többi gyárakban sem lehet azt remélni.

Zsilvölgyében

A zsilvölgyi munkásság kollektivszerződése alapján március hó 1-én lett volna esedékes az időközben beállott piaci árdragulás arányában történő bérrevizió.

A bérreviziós tárgyalásokra törvény szerint szükséges többség aláírása azonban nem volt meg a munkásdelegátusok részére és így a bányagazgatóságok nem ismerték el törvényesnek a tárgyaló bizottságot.

A drágaság folytonosan emelkedik, de ennek ellenére Vinklener vezérigazgató ur még humorizált is a tárgyaló bizottság munkástagjaival s megkérdezte, hogy mennyi ideig akarnak még a tárgyalási teremben maradni, miután megállapítást nyert, hogy a többség nem bizta meg őket a bérrevizió megejtésére. Tehát ebből következik, hogy a többség meg van elégedve.

Vagy talán addig akarnak itt maradni, amíg a drágaság emelkedni fog.

Amikor a bánya vezérigazgatója humorizáló kedvében van, nagyon siralmas lehet akkor a bányavállalatok munkásainak a helyzete.

Láttuk mi a Vinklener urat sirni is a múltban a mostani jó kedve helyett, persze, akkor nem a részvényesek jóakarátába, hanem a szerve-

zetség erejébe vetett bizalom volt a zsilvölgyi munkásság többségének az álláspontja. Talán ez a sajnálatos iskola észhez téríti a zsilvölgyi kizsákmányoltak tömegeit is.

Régi igazság az, hogy összetartás és szervezetség nélkül eredményeket nem lehet elérni. Hiába, a huszadik században nem repülnek sült galambok a levegőben.

Kizárások Norvégiában

Ebben az évben Norvégiában nem sikerült minden szakmában a kollektivszerződések megújítása. Így a vas- és fém-, a bánya-, textil- és cipőiparban február 12-én körülbelül 11.000 munkást kizártak. Ebben a négy szakmában rendes viszonyok között körülbelül 20.000 munkás dolgozik, akik közül most 8.900 munkanélkül volt. A munkáltatók 2-5% munkabérlésállítást követelnek. De más kérdésekben, így pl. az évi szabadság és az üzemi tanácsok kérdésében sem tudtak megegyezésre jutni.

A Ford-művek több mint egy milliárd dollárért sem eladók

Washingtonban egy adófelebezési tárgyaláson az amerikai nagybankok képviselője kijelentette, hogy az 1924-1926. években háromszor is tett ajánlatot a newyorki nagybankok képviseletében Fordnak, mely szerint a Ford-műveket több mint 1 milliárd dollárért meg akarták venni. Ford azonban az ajánlatot mindenkor visszautasította.

Hogy az összeg nagyságáról fogalmat alkothassunk, meg kell gondolnunk, hogy 1 dollár = 170 lei, egy millió dollár = 170.000.000 lei, egy millió dollár tehát ezerszer 170 millió, ami 170 milliárd lei.

Ford ur bizonyára tudja, hogy még enél is sokkal többet érnek az ő művei s legyen ő bármily lángész, egész bizonyos, hogy ezt a kábítóan óriási és szinte elképzelhetetlen vagyont munkásainak ezrei szerezték meg — neki.

Törvényjavaslat a munkanélküliség elleni biztosításról Németországban

A német kormány a birodalmi gyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett a munkanélküliség elleni biztosításról és így Németországban valószínűleg még ez évben a keresetnélküliek ellátásának helyébe az általános biztosítás elve lép. Ez egy hosszú fejlődés-folyamatnak a lezárása lesz, amelyet az jellemzett különösen, hogy a birodalom, az országok és községek mindig egymásra tolták az ellátás kötelezettségének elvállalását és így a munkások vagy semmit sem, vagy igen keveset kaptak, ha csak a szakszervezetek nem siettek segítségükre, az önségely elvi alapjára fölépített intézményeikkel. A most benyújtott törvényjavaslat hivatása az, hogy ennek a bizonytalanságnak véget vessen.

KASZÓ BÉLA

géplakatos, a kolozsvári csoportunk tagja, 59 éves korában proletárbetegségben elhunyt. Temetése március hó 9-én volt, Kolozsvár szervezett vasmunkásainak részvétele mellett. Sirjánál a munkásság nevében Bruder szaktárs búcsuztatta el a munkában megöregedett harcost. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Törlés. A kolozsvári helyicsoport vezetősége az alapszabályok idevonatkozó pontjai értelmében Vass-Dániel és Szilvai Ferenc öntőknek csufolt alakokat a szervezet kötelekéből törölte, mert tagsági illeteiket hónapokon keresztül nem fizették. Az ország szervezett öntői e két nevet bizonyára felfogják maguknak jegyezni.

Köszönetnyilvánítás. Ezuton mondok köszönetet a kolozsvári „Energia” üzemben dolgozó szervezett munkásságnak, felejthetetlen férjem halála alkalmával tanusított részvétükért, valamint anyagi támogatásukért. Cluj, 1927 március hó 16. Özv. Kaszó Béláné.

A központi közvetítési iroda közleményei

Ezuton is ismételtten figyelmeztetjük a szaktársakat, tekintettel az egyes városokban levő bérmozgalmakra, valamint a nagyarányu munkanélküliségre, még mielőtt elutazni óhajtanának valamely városba, kérdezzék meg az illető város helyicsoportjának vezetőségét, vagy közvetlen a központi titkárságot. Ezáltal a szaktársak meg lesznek kimélve a fölösleges kiadásoktól. A helyicsoportok vezetőségeit kérjük, hogy a munkanélküliekről a kimutatásokat pontosan küldjék be.

A központi közvetítő.

Kolozsvár bérmozgalom és munkahiány miatt szigoruan kerülendő.

Felolvas szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége
Gutenberg-könyvnyomda Cluj